

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
КОВПАКА ВОЛОДИМИРА ЮРІЙОВИЧА

на тему

«ПРОСТОРОВО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЙ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 191

«Архітектура та містобудування»

галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»

На розгляд подано дисертаційну роботу Ковпака Володимира Юрійовича, яка складається з одного тому та включає всі необхідні структурні елементи: анотацію, вступ, чотири основні розділи, загальні висновки, список використаних джерел, перелік ілюстрацій і додатки. Загальний обсяг роботи становить 210 сторінок, з яких 151 сторінка – основний текст, 38 сторінок – графічні матеріали (ілюстрації), 19 сторінок – список використаних джерел, і 2 сторінки – додатки. Дисертація викладена українською мовою.

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена тим, що вивчення та аналіз просторово-планувальної організації територій проведення зимових Олімпіад має важливе значення для вирішення сучасних викликів регіонального розвитку. Обмежена наукова вивченість цього питання ускладнює створення комплексних стратегій розвитку спортивної, транспортної та туристичної інфраструктури, необхідної для формування кандидатських заявок на проведення зимових Олімпійських ігор.

Неконтрольоване освоєння гірських територій Українських Карпат становить загрозу збереженню їхнього унікального природно-рекреаційного потенціалу, що є ключовим для організації масштабних спортивних подій. Це підкреслює потребу в посиленні нормативно-правового регулювання для захисту таких зон. Окрім цього, зростання кількості осіб з інвалідністю внаслідок російської агресії актуалізує необхідність розвитку спортивно-реабілітаційної інфраструктури, в тому числі на базі олімпійських об'єктів, що сприятиме їхній фізичній реабілітації, соціальній інтеграції та подальшій участі в параолімпійському русі.

Подання заявки на проведення Олімпіади виступає потужним стимулом для модернізації регіональної інфраструктури. Таким чином, вивчення цієї проблематики є актуальним для забезпечення сталого розвитку регіону Українських Карпат, збереження природних ресурсів та створення інклюзивного спортивно-рекреаційного середовища.

Об'єктом дослідження є концепції та моделі просторово-планувальної організації територій проведення зимових Олімпійських ігор, а предметом

дослідження – містобудівні характеристики просторово-планувальних концепцій та моделей організації територій проведення зимових Олімпійських ігор.

Обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації підтверджується результатами порівняльного аналізу теоретичних досліджень та практичного досвіду організації територій проведення зимових Олімпійських ігор. Автором проведений глибокий аналіз та систематизацією наукової літератури за тематикою дослідження, на основі автор трактує Олімпійські ігри, як мегаподію з планованими довготривалими наслідками на місто й регіон проведення.

Обґрунтованість авторських рекомендацій та висновків зумовлена використанням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження таких як термінологічний аналіз, логіко-філософський підхід, структурно-функціональний підхід, концептуальне моделювання, метод ізохрон, типологічний аналіз, порівняльний та SWOT-аналіз.

Об'єкт та предмет дисертації сформовані достатньо чітко, а задачі відповідають поставленій меті.

Робота виконувалась в рамках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (яка була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5-го серпня 2020-го року, №695) та Стратегії розвитку Львівської міської територіальної громади до 2027-го року (від 2021-го року). Дисертація відповідає загальним напрямкам досліджень спеціальності 191 - Архітектура та містобудування.

Достовірність основних положень роботи забезпечена:

- публікаціями отриманих результатів у рецензованих фахових виданнях;
- оприлюдненням і позитивною оцінкою доповідей на міжнародних конференціях;
- опрацюванням широкого масиву даних та значної кількості джерел за тематикою дослідження (167 найменувань);
- достатнім обсягом теоретичних напрацювань на основі проведеного аналізу та узагальнення результатів досліджень українських та міжнародних науковців;
- апробацією у концептуальному моделюванні.

Робота має ознаки наукової новизни одержаних результатів:

До найбільш вагових досягнень дисертаційної роботи Ковпака Володимира Юрійовича, що мають наукову новизну, можна віднести наступні:

- вперше розроблено типологію просторово-планувальних моделей розміщення олімпійської інфраструктури в межах олімпійського міста;
- вперше описано поняття «векторності» олімпійської агломерації на рівні регіону та розроблено типологію просторово-планувальних моделей

арени) та обслуговуючі (житло, готелі, медіацентри, інженерні системи) компоненти. Автор досліджує концепція спадку мегаподії, що розглядає Олімпіаду як джерело запланованих результатів. Сформована методика дослідження дисертації, що структурована у п'ять етапів.

У **другому розділі «Концептуальне моделювання просторово-планувальної організації територій зимових Олімпіад»** проводиться моделювання та дослідження особливостей просторово-планувальних організацій територій зимових Олімпійських ігор у період з 1992 по 2026-ті роки (від Альбервілю 1992 до Кортіни-д'Ампеццо 2026). У результаті дослідження виявлено тенденції формування просторово-планувальних концепцій організації зимової Олімпіади. Особливу увагу автор також приділив кандидатським заявкам міст Карпатського регіону (Польща, Словаччина), які однак були неуспішними.

Третій розділ «Визначення суттєвих ознак просторово-планувальних моделей організації територій проведення зимової Олімпіади» присвячено виявленню типових просторово-планувальних моделей організації територій зимових Олімпійських ігор з акцентом на систематизацію суттєвих ознак і створення узагальненої моделі. Автор вводить поняття векторності олімпійської агломерації як спрямованість просторово-функціонального розвитку, що вивчає логіку територіальних зв'язків і структуру інфраструктури на рівні районів та регіонів. Ковпак В. Ю. пропонує типологію олімпійських агломерацій за векторністю: одновекторна проста, одновекторна складна, двовекторна, багатовекторна. На рівні ж олімпійського міста автор виділяє три просторово-планувальні моделі розміщення олімпійської інфраструктури: моноцентрична, поліцентрична та децентралізована. Наприкінці розділу автор детально систематизує дані та описує всі складові універсальної олімпійської агломерації та олімпійську інфраструктуру, що є необхідною для проведення Олімпіади.

У **четвертому розділі «Просторово-планувальні моделі організації територій зимової Олімпіади (на прикладі Львова)»** містяться рекомендації щодо практичної реалізації викладених концептуальних ідей. Автор визначає потенціал міста Львів як олімпійського міста, а також пропонує чотири регіональні сценарії просторово-планувальної організації зимової Олімпіади, а саме «Львів - Славсько», «Львів - Івано-Франківськ - Ворохта», «Львів - Краків - Славсько» і «Львів - Краків - Славсько - Закопане». Проведений порівняльний аналіз сценаріїв просторово-планувальної організації зимової Олімпіади і, як наслідок, автор визначає просторово-планувальну модель «Львів - Краків - Славсько» як найбільш перспективною за критеріями наявності затребуваної інфраструктури, кількістю населення олімпійської

зимових Олімпіад за цією суттєвою ознакою.

- удосконалено систематизацію джерел та даних, що стосуються просторово-планувальної організації територій проведення зимових Олімпійських ігор;
- удосконалено просторово-планувальні концепції проведення Олімпійських ігор у Львові та Українських Карпатах;
- доповнено категорійно-понятійний апарат, пов'язаний із Олімпійськими іграми як мегаподією та її містобудівного й архітектурного впливу та спадку.

Практичне значення дослідження. Авторські напрацювання можуть стати ґрунтовною підос basis для подальших досліджень, спрямованих на визначення поточного стану територій в Україні, що мають потенціал для проведення зимових Олімпійських ігор, а також їхньої інфраструктури, зокрема спортивної. Висновки та рекомендації даного дослідження також можуть бути враховані у підготовці кандидатської заявки на проведення зимових Олімпійських ігор в Україні, а саме з центром у Львові та залученням Українських Карпат. Результати дослідження впроваджено в навчальний процес при розробці кваліфікаційних робіт на рівні магістра архітектури.

Оцінка наукових публікацій. Наукові публікації автора, підготовлені й видані у фахових виданнях України одноосібно повністю відображають зміст дисертаційного дослідження. Кількість та якість здійснених наукових публікацій відповідає вимогам п.8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Оцінка змісту, стилю та мови дисертації, її завершеності, оформлення. Дисертаційне дослідження Ковпака Володимира Юрійовича є завершеним, методологічно обґрунтованим, виконаним на належному науковому рівні самостійним науковим дослідженням.

Зміст дисертації узгоджується з обраною тематикою. Структурні розділи роботи є пропорційними за обсягом, змістовно насиченими та аналітично виваженими, що свідчить про належний науковий рівень проведеного дослідження.

У **Вступі** розглянуто актуальність теми, визначені об'єкт та предмет дослідження, мета дослідження та відповідні завдання, методи дослідження, наукова новизна результатів дослідження та їх практичне значення.

Перший розділ «Стан дослідженості територіальної організації Олімпійських ігор» розпочинається з типології Олімпійських ігор (літня, зимова, Паралімпійська) та огляду літератури, що дозволяє визначити Олімпіаду як мегаподію, що має значний міських та регіональний вплив. Окреслено поділ олімпійської інфраструктури на спортивні (стадіони, траси,

агломерації й більшого потенціалу подальшого використання олімпійської інфраструктури після проведення Олімпіади.

Висновки до кожного розділу логічно викладені та підсумовують основний зміст проведеного дослідження.

Загальні висновки до дисертації відповідають поставленим завданням та відображають основні результати дисертаційного дослідження.

Оцінюючи дану дисертаційну роботу як ґрунтовне та глибоке наукове дослідження, хочу висловити певні зауваження та рекомендації:

1. У розділі 1 *«Стан дослідженості територіальної організації Олімпійських ігор»* підрозділу 1.4 *Методика досліджень просторово-планувальних моделей організацій Олімпіади*, варто було б зобразити методологію проведення дослідження у формі структурованих схем задля їх детального співставлення відповідно до прикладів застосування у кожному з розділів. Це б спростило розуміння логіки переходу від теоретичного аналізу до практичного моделювання.

2. У розділі 4 *«Просторово-планувальні моделі організації територій зимової Олімпіади (на прикладі Львова)»* було б доречно зазначити обмеження чи можливі наслідки для природного середовища, адже частина об'єктів і територій (зокрема Ворохта, Закопане, Славсько) розташовані в межах природоохоронних зон. Також обмеженням є аналіз транспортної логістики у міжрегіональному масштабі, так як зв'язок із гірськими центрами (Славсько, Ворохта, Буковель) вимагає глибшого аналізу пропускної здатності, стану доріг, ролі залізниці, тощо. Врахувавши ці важливі аспекти, дисертаційне дослідження набуло б практичної спрямованості у частині еколого-правового та логістичного обґрунтування з узагальненням результатів.

3. У розділі 4 *«Просторово-планувальні моделі організації територій зимової Олімпіади (на прикладі Львова)»* автор у різних пунктах аналізує «наявність готової інфраструктури Львова», як олімпійського міста. Оцінка рівня готовності виглядає логічною, однак досить умовною – варто було б чіткіше пояснити методику розрахунку «готовності інфраструктури» та які фактори впливають на її наповнення (кількість/тип об'єктів, стадії реалізації, відповідність нормативам). Також, відсутнє пояснення, за якою шкалою вона обраховується (статистичні дані, відсоткове співвідношення, індекс чи кількісне співставлення). Було б доцільно виконати аналітику в форматі таблиці або ж вказати вагові коефіцієнти для оцінки об'єктів інфраструктури Львова. Це надало б можливість обґрунтувати подальші можливі ризики та виклики для розвитку міста, що пов'язані з масштабними інвестиціями, екологічним навантаженням, транспортними перевантаженнями або соціальними наслідками реалізації мегаподій.

Не зважаючи на висловлені зауваження, слід відмітити, що отримані здобувачем наукові результати є обґрунтованими, достовірними та мають наукову новизну. Робота виконана з дотриманням правил академічної доброчесності. Висловлені зауваження та рекомендації можуть бути враховані здобувачем у подальших дослідженнях.

Відповідність дисертації вимогам

Дисертація Ковпака Володимира Юрійовича «Просторово-планувальна організація територій проведення зимових Олімпійських ігор» повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 та є завершеною, самостійною науковою роботою, отримані результати якої не викликають сумніву.

Загальний висновок

Дисертаційне дослідження Ковпака Володимира Юрійовича «Просторово-планувальна організація територій проведення зимових Олімпійських ігор», представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», - є завершеною самостійною науковою роботою, отримані теоретичні і практичні результати якої не викликають сумнівів, відзначаються науковою новизною та свідчать про досягнення здобувачем високого рівня в оволодінні методологією наукових досліджень, а її автор, Ковпак Володимир Юрійович, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

Офіційний опонент,
кандидат архітектури,
доцент кафедри будівництва,
міського господарства та
архітектури Вінницького
національного технічного університету

Оксана ХОРОША

Підпис Хорошої О. І. засвідчую

Вгемет сеперд Вету, к. м. н., доц

Оксана Хороша